

HÍRCSOKOR

☑ **Képek szobrászszemmel.** A kazincbarcikai Egressy Béni Művelődési Központ Kisgalériájában Lakatos Mihály szobrász munkáiból nyílt kiállítás, mely egész hónapban megtekinthető.

☑ **Béretes előadások Kazincbarcikán.** A középiskolai hangversenybérlet második előadása keretében a Miskolci Szimfonikus Zenekar lép fel január 17-én, csütörtökön fél 10, 11 és fél 1 órakor a kazincbarcikai művelődési központban.

☑ **Fából faragott címer kiállítás.** A Magyar királyság vármegyéinek címerei 1867-1918 címmel nyílik kiállítás Goda László fából faragott alkotásából január 25-én, pénteken délelőtt 10 órakor Miskolcon, a diósgyőri vár Déryné-házában. A tárlat március 17-ig látogatható.

Klezmerkoncert és táncház

Miskolc (ÉM - PJ) - A Pannónia Klezmer Band táncházzal egybekötött koncertet ad január 18-án, pénteken este 8 órától az Ifjúsági és Szabadidő Házban. A klezmer kelet-európai, zsidó, hangszeres tánczene és olyan népzene, amely nem azonosítható egyféle, konkrét jegyekkel. Egyrészt mindig keveredett a befogadó nemzet nem zsidó népzenejével, másrészt egy-egy jól ismert dallamhoz mindig időszerű variációkat és szövegeket társított, harmadrészt mindig változott, bővült a felhasznált hangszerek köre. A Pannónia Klezmer Band közép-kelet-európai zsidó népzénet játszik. A hagyományok megőrzésére törekednek, így csak a hangszerelésben térnek el a tradícióktól. A zenekar különlegessége, hogy egyszerre két hegedűt is megszólaltatnak játékukban. Zsáka Ferenc Gyula vezetésével alakult a zenekar öt évvel ezelőtt. Azóta rendszeresen tartanak táncházzal összekötött esteket országosra, például Debrecenben, Győrben, Szegeden és most Miskolcon is.

A Csocsó Los Angelesben

Los Angeles (ÉM) - A decemberben bemutatott - Koltai Róbert rendezte - Csocsó, vagy Eljen május elseje című magyar film nézettség szempontjából a Harry Potter után országosan a második helyen áll. A nagy sikerre való tekintettel a Csocsót január 24-én Los Angelesben is bemutatják - s egy hétig vetítik az ottani mozikban - köszönhetően a kint élő magyarok áldozatkészségének.

TELEVÍZIO

Pegenini

BUJDOS ATTILA

A magyar génusz: szerénység, titok. A sikerek kézenfekvőnek szánt magyarázata: vasárnap is kell gyakorolni. Mintha a szorgalommal megokolható lenne a tehetőség. Mintha ennyi lenne a válasz rá, hogy hol születik a zene.

Elsimult arc, az olajos fényű szemek kisé félre pillantanak, kérdőn - tényleg, hogyan is volt ez? Hosszú út végén néz vissza így az ember, hagyván: rostáljon az emlékezettől. Lássuk csak, mi maradt. A gyerekkorból a kölcsönbőgő. Az akadémiai vizsga, másnapról az életre szóló házasság. A turnék. Aztán még egy bőgő: Charles Mingusé - az özvegytől, állásajánlattal. Fel lépés a Mingus-emlékzenekarral, a ráadás-ként eljátszott Duke Ellington-szám.

Semmi diabolikus. Hiába emlegetik a sötétség erőit, hiába írták róla: ha lenne vonósnegyese az ördögnek, Pege Aladár lenne benne a nagybőgős. Ez itt az életmű ismerőinek is: csupa Pegenini-bagatell, legfeljebb ha kontrasztan való. Belátni: az ember ezúttal sokkal több, mint az emlékei. A portrékészítők ügyetlensége ez? Vagy az ábrázolat nagyon is élethű: nincs rejtély, nincs legenda? Csak a muzsikusság van, olyánnak, amilyennek? Eldönthetetlen. És talán nem is érdekes.

Ahogy az elegáns zakó, az egyszerű nyakkendő, a háttér kiszámítható vonalú kávéházi bútor, sem érdekes, s nem az a keresés tüzeit nélkülöző megállapodottság sem. És végül érdektelen a tudás eredete is. Csak a tudás az érdekes, hogy ne kopjon meg. Vasárnap is kell gyakorolni.

(Millenniumi mesék, Pegenini - Dömötör Tamás filmje Pege Aladáról, m1, január 8.)

Árcédulák a képaláírások mellett

MÉHES LÁSZLÓ

Miskolc (ÉM) - Az idei miskolci Téli Tárlaton nemcsak az alkotó nevét, a mű címét és technikáját, hanem az alkotás pénzben kifejezhető értékét is leolvashatja a képaláírásokról a tárlatlátogató. Arra a kérdésre, hogy mi határozza meg a kortárs képzőművészeti mű árát, Kishonhy Zsolt művészettörténésszel, galériatulajdonossal, a Téli Tárlat árszűrijének tagjával kerestük a választ.

Egy műalkotás értékének megállapításakor az anyagi elemek ára (az az anyagköltség, ami egy festmény, rézkarc, térszobrász, grafika stb. létrehozásához szükséges) egyértelműen meghatározható, hiszen a méret, a technika, a mű elkészítéséhez szükséges idő és a ráfordított energia egzakt, mérhető mennyiségi fogalmak. Ellenben az egyedi műalkotásban megjelenő esztétikai minőség áruértékének megállapítása jóval bizonytalanabb, nehezebben megfogható viszonyrendszereken alapszik. Függsz az alkotó ismertsége, elismertsége mellett többek között olyan, technikai jellegű szempontoktól is, mint a kompozíció, az anyaghasználat, a tárgy eredetisége - mégis: mindez gyenge támpontnak tűnik ahhoz, hogy segítségével egy adott műalkotás időtállósgán túl annak pénzbeni ellenértékét is megszabja.

Kishonhy Zsolt

Fotó: Bujdos Tibor

A „primőr” az olcsó

A probléma forrása leginkább ott keresendő, hogy a magyar kortárs művészeti piacról hiányzik az a kortárs kereskedelmi galériahálózat, ami valamennyire is állandó árakkal hitelesítené a napjainkban keletkező műtárgyak maradandó értékét, elválasztaná a giccset az időtállóttól. Nem alakult ki egyfajta szimbiozis az alkotók és a kereskedők között sem, ami abból fakad, hogy a galériák nem tudják magukhoz kötni a művészeket, miután az eladásokból képtelenek eltartani egy szorosabb, akár a kereskedő kizárólagosságát jelentő kapcsolatot - fogalmaz Kishonhy Zsolt. Galériatulajdonosként a mai képzőművészet adásvételét szemléletes példával egy olyan zöldsepiachoz hason-

lítja, ahol éppen a primőr az olcsó. Érzékelteti ezzel, hogy a napjainkban keletkező műtárgyak megvásárlása egy emberöltőre szóló befektetést jelent, aminek - úgymond - megtérülési biztonságát az életművekben gondolkodó művészettörténészet sem szavatolhatja. Az egy adott időszakban készült munkák ára hitelesíti ugyan az alkotó pillanatnyi jelentőségét, de mint a műkereskedő fogalmaz: minden közepes művész készíti életében egy-két kiváló munkát. Viszont ez nem jelenti azt, hogy a csodák jelen jelentősen befolyásolná később az egész életművet, illetve annak az eladhatóságban is megnyilvánuló megítélését.

A jelenkori alkotók műveinek műgyűjtői elismertségében azonban jelentős különbségek is tapasztalhatók. Az utóbbi néhány

évtizedben megfigyelhető, hogy a most 50-es, 60-as éveikben járó, élő „klasszikusok” - mint például Nádler István vagy Keserű Ilona - alkotásaiért már ma közel annyit fizetnek, mint az árveréseken az 1945 előtti, jobb festményekért - említi Kishonhy Zsolt.

Máshol más ár

A kortárs műtárgyak árát azonban árnyalja - teszi hozzá -, hogy hol kínálják eladásra. A vidéki galériák természetesen olcsóbbak, mint a fővárosiak (a galériában eladott alkotás ára egyébként 50-50, 40-60 százalékban oszlik meg az eladó és a művész között); a galériás árnál alacsonyabb a műtermi ár (ha a gyűjtő közvetlenül a művésztől vásárol); míg a legmagasabbnak a kiállítási ár számít - mint például azok a forintban kifejezett értékek, melyek a Téli Tárlaton szereplő művek egyike-másika alatt szerepelnek. Talán nem számít műhelytitoknak, hogy ezeket az - úgymond - vételárakat maguk az alkotók állapították meg, majd az elképzeléseket az árszűri egybevetette a hazai műkereskedelemben ma elfogadott értékekkel. Kishonhy Zsoltól megtudtuk: egyetlen képet sem „árztak le”, ellenben az alulértékelt művek árát megemelték. Ha úgy tetszik, a miskolci Téli Tárlaton a látogató szembesülhet azzal is, mi a mai kortárs művészet árértéke. Persze, csupán irányárként...

A legnagyobb eredmény: végre itthon vagyunk

Sikeres évet tudhat maga mögött a miskolci Pécsi Sándor Guruló Színház

Miskolc (ÉM - MAL) - A miskolci Pécsi Sándor Guruló Színház tagjai tavaly sem pihentek, ennek köszönhetően sikeres évet tudhatnak maguk mögött. Előadásaikkal gyakran találkozhattunk művelődési házakban, szabadtéri színpadokon, sőt még az RTL Klub Delelő című műsorában is.

A Pécsi Sándor Guruló Színház 42 tagja, azaz a törpikék (6-10 évesek) és a fiatalok (10-25 évesek) a „beavató” színházi módszerekkel tanulják meg, hogyan születik egy-egy előadás: a színpadi-technikai alapoktól kezdve a beszéd, mozgás, a figuraalkotás eszközein át egészen a színészi játékig. Minden apró munkafázist maguk végeznek el, megépítik a díszleteket, megvarrják a ruhákat, függönyöket, jelmezeket, kellekeket, ha kell, bútorokat is készítenek. Szinte mindannyiuknak színészi ambícióik vannak,

Jenő Cséhov: Leánykérés című előadásából

Fotó: Dobos Klára

sokan közülük már színiiskolai, színtanodai növendékek. Az egyéni elfoglaltságok mellett azért maradt elég idejük a guruló színházra is, ennek ékes bizonyítéka az a számos bemutató és előadás, amely a tavalyi évre jellemző volt. Széles repertoárjukban szerepelt a nagy sikerű Tur-Mix című darab, mely a drog elleni

harcban segítheti a fiatalokat, a zenés művek közül pedig a Pál utcai fiúk, a Muzsika hangja, valamint a Padlás című musical is. A komolyabb műfajból feltétlenül meg kell említeni Z. Szabó László Sirálysikoly monodramját és Cséhov feldolgozott műveit. Előadásaikkal bejárták az országot, részt vettek rangos megmé-

rettetéseken, köztük a Veregyházi Országos és Nemzetközi Vers- és Prózamondó versenyen, meghívást kaptak az Országos Diákszínpadok sárbogárdi döntőjébe is. Mégis úgy vélik a 2001-es év legnagyobb eredménye, hogy újra itthon vannak: a Bartók Béla Művelődési Házban, ott ahol a társaság egykor „megszületett”.

Beavató Csongor

Az idei immár az ötödik évadja a Miskolci Nemzeti Színház Játékszínében folyó beavató színházi sorozatnak. Hosszabb szünet után ismét láthatják a diákok a sorozat magyar drámáját, Vörösmarty Mihály filozofikus mesejátékának, a Csongor és Tündének sajátos keresztmetszetét: a játékot többször is megszakítják a szereplők, s megvitatják a nézőkkel a látottakat. A hónapban holnap és holnapután, majd pedig 23-án, szerdán délután három órától láthatják a produkciót az érdeklődők. Csongor szerepét Magyar Attila mellett Chajnoczki Balázs is játssza majd. Képtünkön a Fejedelem (Kulcsár Imre) és Csongor (Magyar Attila) jelenete. Fotó: Dobos Klára